

KARTA UZGODNIENÍ
DO PROJEKTU UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU
w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Sosnowca

1. UZASADNIENIE MERYTORYCZNE PROJEKTU UCHWAŁY

Zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zmianami) - gmina, powiat i samorząd województwa zobowiązane są do przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

W myśl przedmiotowego artykułu, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia ocenę zasobów do 30 kwietnia organowi stanowiącemu (radzie gminy/powiatu). Ocena wraz z rekomendacjami stanowić będzie podstawę do planowania budżetu na rok następny.

Ocena zasobów pomocy społecznej Miasta Sosnowca za 2024 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz uzyskanych za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych.

Ocena zasobów obejmuje w szczególności charakterystykę osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia, przyczyny występowania o pomoc oraz ich rozkład ilościowy, a ponadto zasoby kadrowe, infrastrukturę samorządową, a także pozarządową działającą w zakresie pomocy społecznej i niektórych obszarach polityki społecznej bez względu na podmiot ją finansujący i realizujący.

Uzyskana wiedza o problemach społecznych i zasobach społeczności lokalnych stanowi podstawę do ustalenia hierarchii potrzeb, które powinny zostać zaspokojone w pierwszej kolejności oraz pozwala na wytyczanie kierunków dalszego rozwoju systemu pomocy i integracji społecznej.

Zawarte w Ocenie zasobów pomocy społecznej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniżej przedstawionych wniosków i rekomendacji.

Zgodnie z prognozami demograficznymi nadal będzie się zmniejszać liczba mieszkańców Sosnowca, a udział osób w wieku poprodukcyjnym będzie się zwiększał. W związku ze starzeniem się społeczeństwa, priorytetem staje się zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym oraz osobom chorym i niepełnosprawnym, zwłaszcza samotnym, ale również tym pozbawionym opieki ze strony rodziny. Wiąże się to ze wzrostem kosztów pobytu w domach pomocy społecznej oraz organizacji usług w środowisku zamieszkania.

Największe wydatki w omawianym obszarze polityki społecznej ponoszone są na rzecz rodziny. Wskazane jest wzmocnienie wspierania rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wskazana jest też kontynuacja rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, tj. tworzenie kolejnych rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka.

Istotnym jest dalsze podnoszenie profesjonalizmu i usprawnianie pracy w instytucjach pomocy i integracji społecznej działających na rzecz zmniejszania zjawiska wykluczenia społecznego.

W roku oceny wypłacano dodatkowe świadczenia, które miały na celu zapewnienie wsparcia dla osób najuboższych energetycznie i zrekomensowanie rosnących cen energii, gazu oraz produktów żywnościowych. Były to m.in. bon energetyczny, dodatek osłonowy oraz refundacja Vat za gaz. Realizacja powyższych świadczeń pozwoliła częściowo zniwelować skutki pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych.

W związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy w lutym 2022 r. nadal konieczne było zapewnienie pomocy obywatelom tego kraju. Zabezpieczano podstawowe potrzeby związane z zakwaterowaniem i zapewnieniem wyżywiania. Udzielano również pomocy finansowej w formie świadczeń wynikających z przepisów Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Biorąc pod uwagę aktualny stan zasobów pomocy społecznej, a także występujące problemy społeczne, rekomenduje się by w najbliższej perspektywie czasowej skupić się przede wszystkim na:

- 1) bieżącym monitoringu miejsc w domach pomocy społecznej w kontekście występujących potrzeb,
- 2) rozwoju działań ukierunkowanych na seniorów i osoby z różnorodnymi potrzebami m.in:
 - wspieranie opiekunów faktycznych - kontynuacja realizacji programów „Opieka wytchnieniowa”, którego celem jest zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób niepełnosprawnych alternatywnej formy czasowej opieki,
 - „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” służący stymulowaniu osób z niepełnosprawnościami do podejmowania aktywności,
 - zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich oraz dostępu do tzw. „opasek bezpieczeństwa” w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”,
 - pomoc w codziennym funkcjonowaniu osobom wymagających wsparcia z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności oraz opiekunom faktycznym poprzez projekt „Tak to się robi w Sosnowcu” realizowany przez Fundację „Więcej z Życia”,
- 3) dalszym wspieraniu rozwoju działań wolontaryjnych i samopomocowych,
- 4) rozwoju aktywności społecznej, zachowanie tożsamości regionalnej oraz przygotowanie do akceptacji procesu transformacji i zmiany klimatycznej poprzez realizowanie projektu „Zróbmy sobie klimat czyli sprawiedliwa transformacja w Sosnowcu”,
- 5) rozwoju usług społecznych wspierających dzieci i rodzinę oraz wsparcie młodzieży w procesie usamodzielnienia poprzez realizację projektu „Trudny start, lepsza przyszłość”,
- 6) promowaniu idei rodzinnej pieczy zastępczej m.in. poprzez dalszą realizację kampanii „Otwórz serce - daj dom”,
- 7) promowaniu działań na rzecz rozwoju i wzmacniania rodziny, w tym poprawy funkcjonowania rodzin poprzez dalszy rozwój wsparcia asystenta rodziny oraz uwrażliwianie na przejawy przemocy w najbliższym otoczeniu,
- 8) dalszym poszerzaniu oferty pomocowej dzięki pozyskiwaniu funduszy z dodatkowych źródeł, np. programów unijnych, szczególnie w obszarze deinstytucjonalizacji usług opiekuńczych i dla rodziny, wspierania lokalnej aktywności mieszkańców poszczególnych części Sosnowca,
- 9) dalszym podnoszeniu profesjonalizmu pracowników i zwiększaniu skuteczności oddziaływań pomocowych,

- 10) kontynuacji działań zwiększających wykorzystywanie narzędzi teleinformatycznych do szeroko rozumianej komunikacji (wymiana informacji, działania edukacyjne, utrzymywanie kontaktów międzyludzkich),
- 11) realizacji zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 12) dalsze zwiększanie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami m.in. poprzez realizację projektu „Architekci pomocy”,
- 13) niwelowanie skutków pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych poprzez kontynuację wypłacania refundacji VAT za gaz,
- 14) urozmaicenie i rozszerzenie oferty Klubu Integracji Społecznej w kierunku aktywizacji zawodowej poprzez m.in. realizację projektu „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu”.

2. PRZEWIDYWANE SKUTKI FINANSOWE WPROWADZENIA W ŻYCIE PROJEKTU UCHWAŁY W PROPONOWANYM BRZMIENIU

Uchwała w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej nie wywołuje bezpośrednio skutków finansowych. Ocena wraz z rekomendacjami stanowić będzie podstawę do planowania budżetu na rok następny.

Z uwagi na ograniczone środki finansowe na rozwijanie oferty pomocowej, w tym podnoszenie standardów usług, bierze się pod uwagę możliwość dalszego pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych.